

Jaarstukken 2022

Naam voorziening (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde per 31 december 2021	Resultaat uit jaarrekening	van/naar reserve	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde per 31 december 2022
Totaal programma bestuur en concern	1.478			4.505	731	5.253
Voorziening spaarverlof	-	-	-	789	-	789
Totaal overzicht Overhead	-	-	-	789	-	789
Totaal voorzieningen	13.347			9.538	10.881	12.003

Toelichting reserves en voorzieningen

Algemeen

Ter toelichting op het totaaloverzicht geven we per reserve aan: het doel waarvoor deze is ingesteld, de wijze van voeding en waaraan we de reserve besteden. De specifieke mutaties (aanwendungen/ bestedingen en toevoegingen) in 2022 zijn toegelicht in het onderdeel 'wat heeft het gekost' per programma. In de Kadernota 2022 (besluit 1544983) is besloten de bestemmingsreserves af te stoten panden onderwijshuisvesting, sociaal domein, stelsel basisregistraties, rente gronden ZOB II en collegeprogramma eind 2021 op te heffen. Deze reserves worden niet nader toegelicht. Het eindsaldo is in 2022 aan de algemene reserve toegevoegd. De reserve afvalverwijdering Beemster is omgezet naar de voorziening afvalstoffenheffing.

Algemene reserve

Doel en voeding: doel van de algemene reserve is het opvangen van risico's in algemene zin en risico's waarvoor geen bestemmingsreserve of voorziening is gevormd. Het voor- en/of nadelig resultaat van de programmarekening verrekenen we met de algemene reserve. Voor deze reserve is geen specifieke bestemming, anders dan dat een deel van de algemene reserve is aangemerkt als weerstandsvermogen. Voor de algemene reserve wordt een ondergrens van € 15 miljoen aangehouden. In de paragraaf weerstandsvermogen is aangegeven dat de actuele inschatting van het benodigde weerstandsvermogen bijna € 42,1 miljoen is. De algemene reserve bedraagt ultimo 2022 € 51.195.056. Dit is exclusief het rekeningresultaat 2022 van € 20.075.474 waarvan voorgesteld wordt om na resultaatbestemming een bedrag van € 18.588.005 toe te voegen aan de algemene reserve.

Egalisatiereserves

Deze reserves gebruiken we om schommelingen in de tijd en in de uitvoering voor specifieke onderdelen te egaliseren. Egalisatiereserves worden expliciet door de raad ingesteld en de onttrekkingen en dotaties worden vanuit de resultaten voorgesteld. De egalisatiereserves zijn ingesteld om een overschot op een bepaalde heffing te voorkomen als uitgaven en investeringen vertraging oplopen. De egalisatiereserves zijn niet aan een termijn gekoppeld. Er zijn geen egalisatiereserves in Purmerend.

Bestemmingsreserves

Het deel van het eigen vermogen waaraan een bepaalde bestemming is gegeven. bestemmingsreserves zijn niet zo vrij besteedbaar als de algemene reserve, maar in principe kan de bestemming altijd worden aangepast.

Programma 3 Wonen

Reserve Woonvisie

Doel en voeding: de reserve Woonvisie is bedoeld voor investeringen in de volkshuisvesting en is gekoppeld aan het gelijknamige beleidsplan dat in 2012 door de raad is vastgesteld. In 2017 heeft de raad besloten (nummer 1361700) om de geactualiseerde Woonvisie 2017 als dekking aan te wijzen voor aanvullende instrumenten in het kader van de woonvisie (o.a. tijdelijke woningen). Op dit moment wordt de reserve gebruikt voor egalisatie van de resultaten van de locaties tijdelijke woningen. Ultimo 2022 bevat de reserve € 1.251.809.

Reserve Woningbouwprogrammering

Doel en voeding: de reserve is ingesteld om uitvoering te geven aan de nota kaders en instrumenten woningbouwprogrammering (spelregels 30-30-40). Van de nieuw te bouwen woningen dient minimaal 30% sociale huur te zijn, 30% doorstroomwoningen (middeldure huur en betaalbare koop) en maximaal 40% vrije keuze. Op basis van deze norm wordt sturing gegeven aan het bouwprogramma binnen het totale programma Purmerend 2040. Bij kleine projecten waar werken met deze norm niet mogelijk is, worden separate afspraken gemaakt met de ontwikkelaar. In de begroting 2020 (besluitnummer 1487865) is besloten deze bestemmingsreserve in te stellen en te voeden met € 2 miljoen vanuit de algemene reserve. Daarnaast is het restant budget van € 500.000 uit 2019 middels resultaatbestemming (besluit 1514611) ook toegevoegd. In totaliteit is een bedrag van € 2,5 miljoen beschikbaar om aan te wenden. In de p&c cyclus zal worden gemonitord dat deze toevoeging van extra baten ruimtelijke ontwikkeling ook daadwerkelijk worden gerealiseerd. In 2022 zijn er geen mutaties geweest. De reserve bedraagt ultimo 2022 € 1.866.517.

Programma 4 Milieu

Reserve Duurzaamheid

Doel en voeding: de reserve is ingesteld voor de middelen voor de proeftuin aardgasvrije wijken vanuit het Rijk (gemeentefonds). De gemeente heeft daarmee bijna € 7 miljoen gekregen voor de uitvoer van de proeftuin aardgasvrije wijken: € 5.091.994 in 2018 en € 1.896.417 in 2019 (decembercirculaire 2018 en meicirculaire 2019). Bij de 2e Turap 2019 (besluit 1491534) is een bedrag van € 6.988.411 gestort in deze reserve en is bij resultaatbestemming 2019 (besluit 1514611) de extra klimaatmiddelen Wijkaanpak van € 400.000 uit het gemeentefonds (decembercirculaire 2019) aan deze reserve toegevoegd. Ultimo 2020 was er een budget beschikbaar van € 7.388.411 voor de proeftuin aardgasvrije wijken. Deze bijdrage mag uitsluitend gebruikt worden voor de kosten van de uitvoerende werkzaamheden aan de proeftuinwoningen en niet voor voorbereidende kosten van de gemeente of advisering van derden omdat dit tot de reguliere taken van de gemeente behoort. Ultimo 2022 is er voor de proeftuin aardgasvrije wijken nog een budget beschikbaar van € 4.401.821. De bestedingen hiervan zullen naar verwachting plaatsvinden in de periode 2022-2025, waarbij is gekozen voor een wijkgerichte aanpak (besluit 1542424).

Het restant van € 754.905 in deze reserve is beschikbaar voor de Duurzaamheidsagenda. Ultimo 2022 bevat de reserve € 5.326.820.

Programma 5 Bereikbaarheid

Reserve Parkeren

Doel en voeding: in 2019 heeft de raad besloten (besluit 1472099) om de jaarlijkse positieve resultaten van de parkeermaatregelen te reserveren voor de dekking van de kapitaallasten van de te bouwen parkeergarage. Daarnaast is het voordeel in de exploitatie door het in eigen beheer nemen van de Claxonate toegevoegd (besluit 1493784). De overige ruimte wordt gereserveerd voor maatregelen die voortvloeien uit de monitoring van de voorgestelde besluiten en andere parkeermaatregelen. Voor de Voorjaarsnota 2023 is het belangrijk een duidelijke afspraak te maken voor de functie van deze bestemmingsreserve. Door corona en diverse ontwikkelingen is er geen duidelijk regime meer voor de mutatie van de reserve en om die reden is dit conform de begroting gedaan. Ultimo 2022 bevat de reserve € 1.062.017.

Programma 6 Beheer openbare ruimte

Reserve instandhouding openbare ruimte (IBOR)

Doel en voeding: Voor de gefuseerde gemeente is een nieuw plan gemaakt: het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR). In het IBOR is tevens de beheervisie verwerkt, waarin is ingegaan op de wensen voor het beheer tot 2026. Hierbij zijn het verhogen van de beeldkwaliteit, duurzaamheid, toegankelijkheid, vernieuwen van de parken, uitbreiding van de stad en leefbaarheid naar een CROW-beeldkwaliteitsniveau B gebracht. Ter egalisatie van de benodigde middelen is een bestemmingsreserve instandhouding openbare ruimte ingesteld (besluit 1574029). De niet bestede instandhoudingsbudgetten kunnen dan worden gedoteerd aan de reserve en blijven beschikbaar voor het moment van uitvoering. Ultimo 2022 bevat de reserve € 2.358.753.

Programma 7 Ruimtelijke Ordening

Reserve gronden

Doel en voeding: de bestemmingsreserve gronden is ingesteld voor het faciliteren van (nieuwe) ruimtelijke ontwikkelingen of daarmee samenhangende verkenningen. In die context dekt de reserve ook de plankosten bij zowel actief als faciliterend grondbeleid, wanneer we deze uitgaven niet kunnen terugverdienen middels verkoop of kostenverhaal. De jaarlijkse voeding vindt plaats door winstnemingen op grondexploitaties. De raad heeft in 2020 ingestemd (besluit 1529189) om de jaarlijkse winstneming op grondexploitaties te verdelen over de reserve gronden en de algemene reserve, waarbij een 50/50 verdeling als uitgangspunt geldt en op basis van de analyse van jaarlijkse actualisatie van de MPG en de jaarrekening een andere keuze kan worden gemaakt. De bestedingen worden separaat aan de raad voorgelegd. Ultimo 2022 bedraagt de reserve € 5.165.028.

Reserve groot onderhoud vastgoed

Doel en voeding: Deze reserve is ingesteld bij de Najaarsrapportage 2022 (besluit 1576600). Er is gekozen om de voorziening om te zetten naar een reserve. Bij een voorziening geldt de verplichting dat er een nauwkeurige kostenonderbouwing aan ten grondslag moet liggen. Op dit moment is deze voorziening niet precies te onderbouwen. Hierdoor bestaat een grote kans op onrechtmatigheid bij de jaarrekening 2022. Bij de Voorjaarsnota 2023 zal de systematiek nader worden uitgewerkt. Voor nu is de huidige voorziening groot onderhoud vrijgevalle en het saldo ultimo 2022 gedoteerd

aan een per 31 december 2022 in te stellen reserve onderhoud vastgoed. Ultimo 2022 bedraagt de reserve € 5.557.830.

Programma 9 Economie

Reserve Regionale Samenwerkingsverband Zaanstreek/Waterland

Doel en voeding: in 2017 zijn in verband met de opheffing van de SRA middelen terugontvangen. Deze zijn in 2018 toegevoegd aan de reserve omdat in regionaal verband is afgesproken dat deze middelen zullen worden besteed aan diverse initiatieven in Zaanstreek-Waterland. De stand van de besteding wordt in regionaal verband bij gehouden. De reserve bedraagt ultimo 2022 € 238.509.

Toelichting voorzieningen

Programma 3 Wonen

Voorzieningen kostenverhaal sociale Woningbouw

Doel en voeding: deze voorziening ingesteld voor afkoopsommen voor de verplichting sociale woningbouw die van particuliere investeerders worden ontvangen (besluit 1482547 d.d. 26-09-2019). Dit is geen vrij geld. Deze bijdragen wordt gestort in deze voorziening. De aanwending zal plaatsvinden zodra de geaccordeerde investeringen worden gepleegd conform de lijst voor compenserende sociale woningbouw. Tot op heden zijn hier wel ontwikkelingen op gecontracteerd, maar nog niet ontvangen. Ultimo 2022 bedraagt deze voorziening daarom nihil. De voorziening blijft wel van kracht.

Programma 4 Milieu

Voorzieningen afvalstoffenheffing

Doel en voeding: het tarief voor afvalstoffenheffing mag maximaal kostendekkend worden vastgesteld. Bij een overschot is het een verplichting om deze gelden uit te geven aan de taken voor afvalstoffenheffing. Daarom moet een voorziening worden gevormd als gevolg van middelen die van derden zijn verkregen met een specifiek bestedingsdoel. Ultimo 2022 bedraagt deze voorziening € 2.073.997.

Programma 5 Bereikbaarheid

Voorziening onderhoud DRIS

Doel en voeding: het gaat hier om de onderhoudsvoorziening DRIS (Dynamisch Reizigers Informatie Systeem) om dit systeem up-to-date te houden na invoering. In de raad van september 2019 (besluit 1482547 d.d. 26-09-2019) is deze voorziening ingesteld om de bedragen die van particuliere investeerders worden ontvangen, bijdragen zijn voor concrete investeringen. Dit is geen vrij geld. Deze bijdrage wordt gestort in deze voorziening. Ultimo 2021 bedraagt deze voorziening nihil. Hiermee komt deze voorziening te vervallen.

Voorziening kostenverhaal parkeren centrum

Doel en voeding: in diverse afgesloten anterieure overeenkomsten (AO) is opgenomen dat de exploitant (privaat initiatiefnemer) een bijdrage is verschuldigd voor afkoop van verplichtingen van parkeerruimte bezoekersparkeren. Het betreffen van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden (BBV art.44.d). In de raad van september 2019 (besluit 1482547 d.d. 26-09-2019) is deze voorziening ingesteld voor aanwendingen inzake parkeervoorzieningen in

het centrumgebied. Het saldo op 31-12-2022 is volledig ingezet voor de dekking van het krediet parkeergarage Stadhuis. Ultimo 2022 bedraagt deze voorziening nihil. De voorziening blijft van kracht omdat er nog meer bedragen gecontracteerd zijn, maar nog niet ontvangen.

Voorziening kostenverhaal mobiliteit en groen

Doel en voeding: dit betreft de voorziening kostenverhaal mobiliteit en groen. In de raad van september 2019 (besluit 1482547 d.d. 26-09-2019) is deze voorziening ingesteld voor bedragen die van particuliere investeerders worden ontvangen voor concrete investeringen. Dit is geen vrij geld. De aanwending zal plaatsvinden zodra de geaccordeerde investeringen worden gepleegd conform de lijst voor compenserende mobiliteit en groen. Tot op heden zijn hier wel contracten voor gesloten, maar nog geen ontvangsten op geweest. Ultimo 2022 bedraagt deze voorziening daarom nihil. De voorziening blijft nog van kracht voor toekomstige ontvangsten.

Programma 6 Beheer openbare ruimte

Voorziening gemeentelijke watertaken

Doel en voeding: het egaliseren van de tarieven rioolheffing die bij de burgers in rekening gebracht worden. Uitgangspunt bij de vaststelling van tarieven rioolheffing is dat de door de tarieven gedekte lasten moeten worden gerealiseerd. Deze voorziening is ingesteld om de effecten van de noodzakelijke investeringen ten behoeve van het onderhoud aan de riolering op te vangen om grote schommelingen in de rioolheffing te voorkomen. Ultimo 2022 bedraagt deze voorziening € 2.559.391.

Programma 7 Ruimtelijke ordening

Voorziening onderhoud begraafrechten

Doel en voeding: doel van deze voorziening is het egaliseren van inkomsten uit meerjarig afgekochte grafrechten om jaarlijks een evenredig deel van de afkooptermijn te laten vrijvallen voor het beheer van, en onderhoud aan, de begraafplaatsen. Het saldo van de voorziening komt overeen met alle op dit moment geregistreerde afkooptermijnen, tegen actueel prijspeil. In de afgelopen jaren zijn de tarieven voor de lijkbezorgings- en begrafenisrechten op basis van de prijsindex jaarlijks aangepast. Ultimo 2022 bedraagt deze voorziening € 1.328.001.

Programma 7 Ruimtelijke ordening

Voorziening groot onderhoud gebouwen

Doel en voeding: voor het technisch beheer van de gemeentelijke gebouwen maakt de gemeente gebruik van meerjaren onderhoudsplannen (MJOPs). Daarin staat aangegeven welke onderhoudswerkzaamheden in welk jaar plaats moeten vinden. De begroting van het planmatig onderhoud en dagelijks onderhoud is gebaseerd op deze plannen. Ook is de hoogte en jaarlijkse toevoeging van/aan de onderhoudsvoorziening gebaseerd op deze MJOPs. De geplande toevoeging aan de onderhoudsvoorziening is bepaald door uit te gaan van de gemiddelde kosten over een periode van 10 jaar. Bij de Najaarsrapportage 2022 (besluit 1576600) is er voor gekozen om de voorziening om te zetten naar een reserve. De reden hiervoor is dat op moment deze voorziening niet precies is te onderbouwen. Voor nu is de huidige voorziening groot onderhoud vrijgevallen en het saldo ultimo 2022 gedoteerd aan een per 31 december 2022 in te stellen reserve onderhoud vastgoed. Ultimo 2022 bedraagt deze voorziening nihil, in afwachting van een voorstel bij de Voorjaarsnota.

Voorziening bijdragen o.b.v. nota Prof

Doel en voeding: in diverse anterieure overeenkomsten (AO) is opgenomen dat de exploitant (privaat initiatiefnemer) op basis van het vastgestelde gemeentelijk beleid in de nota Planoverschrijdende ruimtelijke openbare faciliteiten (nota Prof) een bijdrage doet ten behoeve van de gemeentebrede bovenwijkse voorzieningen en ruimtelijke ontwikkelingen. De bijdragen worden gestort in de voorziening. Omdat de ontvangen bijdragen zijn ontvangen voor reeds afgesloten kredieten, zijn deze bedragen beschikbaar voor nieuwe investeringen. Het huidige saldo is conform de business case Parkeergarage stadhuisplein bestemd voor de onrendabele top van de parkeergarage stadhuis. In 2022 is een bedrag van € 1.531.926 ten gunste gebracht van het krediet parkeergarage Stadhuis, waardoor de voorziening ultimo 2022 nihil bedraagt. De voorziening blijft nog wel van kracht omdat er nog meer ontvangsten komen.

Voorziening kostenverhaal infrastructuur Wagenweggebied

Doel en voeding: in de afgesloten anterieure overeenkomst (AO) is opgenomen dat de exploitant (privaat initiatiefnemer) een bijdrage is verschuldigd voor investeringen in de openbare ruimte waarbij een eventuele gemeentelijke voorinvestering terugverdiend kan worden. Ultimo 2022 bedraagt deze voorziening nihil. De voorziening blijft nog wel van kracht, omdat er nog kosten en opbrengsten te verwachten zijn in het gebied.

Voorziening persleiding Rivierenlaan

Doel en voeding: dit betreft een van een ontwikkelaar, overeenkomstig de afgesloten anterieure overeenkomst, ontvangen bijdrage in de kosten voor de verplaatsing van de persleiding op termijn. Ultimo 2022 bedraagt deze voorziening nihil. Hiermee komt deze voorziening te vervallen.

Programma 10 Bestuur en concern

Voorziening wachtgeldverplichting wethouders

Doel en voeding: de voorziening is bestemd voor de wachtgeldverplichtingen van voormalige bestuurders. Indien op enig moment een huidige bestuurder vertrekt, zal bepaald moeten worden in hoeverre de persoon recht heeft op wachtgeld, de hoogte van het wachtgeld en de termijn van het recht op wachtgeld. De som van dit geheel vormt de wachtgeldverplichting voor de gemeente Purmerend. Financieel wordt deze verplichting verwerkt door het bedrag van de verplichting te storten in de voorziening wachtgeldverplichtingen ten laste van de algemene middelen. Op dit moment zijn er vier voormalig wethouders waarvoor de verplichtingen zijn opgenomen in de voorziening. Ultimo 2022 bedraagt het saldo van deze voorziening € 1.073.124.

Voorziening pensioenverplichtingen (ex-)bestuurders

Doel en voeding: deze voorziening is ingesteld ter dekking van de pensioenverplichtingen aan (ex-)bestuurders. Voor politieke ambtsdragers is er geen centraal pensioenfonds. Wethouders bouwen uit hoofde van de Algemene Pensioenwet politieke ambtsdragers (APPA) pensioenrechten op bij de gemeente. Ontvangen pensioenoverdrachten en pensioenopbouw worden ten gunste van de voorziening gebracht. Jaarlijks, als onderdeel van de jaarrekening worden actuariale waardeberekeningen uitgevoerd door het bedrijf PROambt om de hoogte van de voorziening te bepalen. Afhankelijk van die berekening zal gestort of onttrokken moeten worden aan de voorziening. De door PROambt gehanteerde rekenrente is per 1-1-2023 2,474% welke is afgestemd met het ministerie van Binnenlandse Zaken. De commissie BBV heeft aangegeven dat rekening gehouden moet worden met bekend gemaakte indexaties. In de berekening van het jaaroverzicht

van PROambt is hiermee rekening gehouden en is op die wijze het saldo van de voorziening bepaald. Ultimo 2022 bedraagt het saldo van de voorziening € 4.179.441.

Overzicht Overhead

Voorziening spaarverlof medewerkers

Doel en voeding: medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeeld. Deze vakantie-uren verjaren niet. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskostengerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient hier een voorziening voor gevormd te worden. De toename van het spaarbare verlof in 2022 is omgerekend tegen een gemiddeld uurtarief en gestort in de voorziening. Ultimo 2022 bedraagt het saldo van de voorziening € 789.497.

3 Beleidsindicatoren

Zie bijgevoegde hyperlink van 'Waar staat mijn gemeente'.

Waar staat Purmerend

In deze bijlage staat een vaste set aan beleidsindicatoren. De lijst is ook te raadplegen op www.waarstaatjegemeente.nl, onder producten onderdeel Besluit Begroting en Verantwoording. Op de website is het mogelijk om de indicatoren te vergelijken met een willekeurige andere gemeente, de provincie Noord-Holland, de gemeenten met 50.000 tot 100.000 inwoners of heel Nederland. De getoonde beleidsindicatoren, in onderstaande overzicht, zijn dynamisch en zijn gedateerd 8 maart 2023. Op het moment van samenstellen van het overzicht waren de gegevens van een groot deel van de indicatoren over het jaar 2022 nog niet bekend.

Naast deze indicatoren zijn in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing de financiële indicatoren opgenomen.

Indicator	Omschrijving	Eenheid	2020	2021	2022
Programma 2. Samenleving					
Niet-sporters	Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.	%	55,50%	n.n.b.	n.n.b.
Kinderen in uitkeringsgezin	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.	%	6,00%	5,00%	n.n.b.
Jongeren met jeugdhulp (aandeel jongeren tot 18 jaar)	in percentage van alle jongeren tot 18 jaar, per 1 januari Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014), en in natura door de zorgaanbieder is geleverd. PGB gefinancierde hulp en zorg valt hier dus buiten. Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. Zorg in Natura wordt direct vergoed aan de zorgverlener zonder tussenkomst van de zorggebruiker. In het kader van de jeugdzorg betekent dit dat de hulp rechtstreeks door de gemeente wordt vergoed. Persoonsgebonden budget (PGB) is een geldbedrag waarmee de zorggebruiker zelf zorg, begeleiding,	% van alle jongeren tot 18 jaar	10,40%	n.n.b.	n.n.b.